

Nancy S. Grasmick
Stanowy Kurator Oświaty

Martin O'Malley
Naczelnik

Departament Oświaty Stanu Meryland
[Maryland State Department of Education]
Wydział Nauczania Specjalnego/Służby Wczesnej Interwencji
[Division of Special Education/Early Intervention Services]
200 W. Baltimore Street, Baltimore, MD 21201
www.marylandpublicschools.org

SPOTKANIA MEDIATORSKIE ZESPOŁU INDYWIDUALNEGO PROGRAMU NAUCZANIA (IEP) W STANIE MARYLAND

Wstęp do często zadawanych pytań dla rodziców i instytucji publicznej/personelu szkolnego

Wstęp do mediatorskich spotkań zespołu IEP: Spotkania mediatorskie organizowane przez zewnętrznego, niezależnego i wykwalifikowanego „Mediatora” szybko stają się wśród rodziców i pracowników szkół popularną formą osiągnięcia porozumienia w procesie podejmowania decyzji w odniesieniu do uczniów wymagających, lub u których podejrzewa się potrzebę zastosowania nauczania specjalnego. W momencie, gdy relacje pomiędzy rodzicami i pracownikami szkoły stają się napięte lub najlepiej przed dopuszczeniem do tego, by relacje przerodziły się w konflikt, rodzice i pracownicy szkoły dochodzą do wniosku, że skorzystanie z usług zewnętrznych mediatorów może stanowić pomoc w procesie wdrażania indywidualnego programu nauczania przez zespoły IEP. Mediator może pomóc rodzicom i pracownikom szkoły uniknąć nieporozumień lub sporów w przypadku, gdy uznaje się, że rozmowy podczas spotkań mogą stanowić swego rodzaju wyzwanie. Korzystając z pomocy wykwalifikowanego mediatora okazało się być niezwykle skutecznym środkiem, który pomaga zespołom IEP koncentrować się na rozwoju programu edukacyjnego ucznia, i w pracy z którym można zasygnalizować niektóre konflikty i nieporozumienia mogące wynikać z niewłaściwej komunikacji. Mediator opierając się na swej wiedzy i umiejętnościach tworzy środowisko, w którym członkowie zespołów IEP, pracownicy szkoły i rodzice mogą wysłuchać się nawzajem i współpracować nad rozwojem wysokiej jakości programów edukacyjnych przeznaczonych dla uczniów, u których podejrzewa się, lub u których stwierdzono niepełnosprawność.

1. Kto może wnioskować o zorganizowanie mediatorskich spotkań zespołu IEP?

Zarówno rodzice, jak i szkoła mogą wnioskować o wyznaczenie mediatora, z zastrzeżeniem, iż obie strony wyrażą zgodę na uczestnictwo w tym dobrowolnym procesie.

2. Kto będzie pełnić funkcję mediatora w mediatorskich spotkaniach zespołu IEP?

Mediator jest przeszkolonym i wykwalifikowanym wolontariuszem wydelegowanym przez gminny ośrodek mediacyjny działający zwykle w okręgu, w którym zamieszkują rodzice lub w innej gminie, sąsiadującej z miejscem zamieszkania rodziców i miejscem, w którym uczeń uczęszcza do szkoły. Mediator ukończył 50 godzinne szkolenie dotyczące umiejętności mediacyjnych, posiada doświadczenie prowadząc mediacje w różnego rodzaju sporach, a także ukończył 3 dniowe szkolenie w zakresie mediacji zespołów IEP. Mediator nie jest członkiem zespołu IEP i nie pozostaje ze szkołą lub z rodzicami w żadnych relacjach innych, niż te

polegające na asystowaniu podczas spotkań. Stanowisko mediatora jest neutralne i koncentruje się ono na samym procesie, podczas gdy decyzję podejmuje zespół.

3. Czym różnią się spotkania mediatorskie od procesu mediacji dostępnego w ramach Ustawy o kształceniu osób niepełnosprawnych [Individuals with Disabilities Education Act (IDEA)]?

Spotkania mediatorskie zespołu IEP jawią się jako środek unikania i/lub rozwiązywania konfliktów przed wnioskowaniem o mediację lub złożeniem skargi w związku z należyтым procesem. Spotkania mediatorskie nie stanowią wymogu formalnego nakładanego przez Ustawę IDEA. Szkoły stanowe lub lokalne nie są zobowiązane do oferowania takich usług. Inne różnice pomiędzy spotkaniami mediatorskimi zespołu IEP i procesem mediacji w ramach Ustawy IDEA określają następujące uwarunkowania formalne:

- spotkania mediatorskie mają miejsce podczas regularnych spotkań zespołu IEP,
- spotkania mediatorskie zespołu IEP prowadzone są przez szkołę w taki sam sposób, jak niemediatorskie spotkania zespołu IEP,
- na podstawie spotkań mediatorskiego nie powstaje żadna inna pisemna umowa oprócz Indywidualnego Programu Nauczania na rzecz ucznia oraz uprzednie zawiadomienie o wymaganiach Ustawy IDEA.

Nie powinno się mylić spotkań mediatorskich zespołu IEP z procesem mediacji. W porównaniu ze spotkaniami mediatorskimi, mediacja może zostać wykorzystana w celu rozpatrzenia szerszego zakresu problemów wynikających z programu nauczania specjalnego. Mediacja wykorzystywana jest w sytuacjach typowych, gdzie powstały pomiędzy stronami istotny spór nie może znaleźć innej możliwości rozwiązania. Wykwalifikowany i bezstronny mediator zespala strony do wspólnej i wzajemnej pracy nad rozwiązaniem różnorodnych nieporozumień, które obejmują często spory niezwiązane z zespołem IEP ucznia.

4. Jaką funkcję pełni mediator podczas spotkania mediatorskiego?

Mediator powinien:

- pomagać zespołowi w ustaleniu porządku spotkania,
- prowadzić rozmowy w taki sposób, aby koncentrowały się one na uczniu,
- zapewnić każdemu możliwość wypowiedzenia się i wysłuchania,
- pomóc rozwiązać nieporozumienia,
- wykorzystywać umiejętności komunikowania się oraz pomóc rodzicom i pracownikom szkoły podjąć współpracę dotyczącą programu nauczania,
- pomóc członkom zespołu w pracach rozwojowych oraz zadawać wyjaśniające pytania dotyczące spraw, które miały miejsce w przeszłości,
- pomóc w utrzymaniu koncentracji zespołu na zadaniach i celach, które powinny zostać zrealizowane podczas spotkania,
- pozostać bezstronnym, nie skłaniać się ku żadnej ze stron, nikogo nie obwiniać lub nie wywierać podejmowania przez grupę określonych decyzji, ani też nie dzielić się swoją opinią na temat słuszności podjętych przez grupę decyzji.

5. Jakie korzyści wynikają z mediatorskich spotkań zespołu IEP?

Rodzice i pracownicy szkoły uczestniczący w spotkaniach mediatorskich zespołu IEP informują o następujących korzyściach z nich wynikających:

- skoncentrowanie uwagi na uczniu,
- wsparcie wszystkich stron w tym, aby ich udział był możliwie najpełniejszy,
- utrzymanie pozytywnych relacji wynikających ze współpracy pomiędzy rodzicami i pracownikami szkoły,
- szanse osiągnięcia twórczych rozwiązań, zadawalających i akceptowanych przez obie strony,
- usługi mediatorskie są bezpłatne dla obu stron i nie stwarzają sytuacji konfrontacji,
- wypracowywanie skutecznych metody komunikacji i umiejętności słuchania,
- wyjaśnianie różnych momentów porozumienia i nieporozumienia,
- zachęcanie rodziców i specjalistów do poszukiwania nowych możliwości kierunkowania nierozwiązanych problemów,
- spotkania te stanowią część normalnych spotkań zespołu IEP i dlatego niepotrzebne jest organizowanie oddzielnych spotkań,
- wszystkie decyzje podejmowane są przez zespół, nie przez mediatora lub sędziego.

6. W jaki sposób utrzymane są informacje poufne dotyczące ucznia i jego rodziny?

Zgodnie z Ustawą o rodzinnych prawach edukacyjnych i prawie do prywatności [Family Educational Rights and Privacy Act (FERPA)], rodzic musi wyrazić zgodę na to, by szkoła mogła ujawnić mediatorowi informacje poufne dotyczące ucznia i jego rodziny.

7. Kto płaci za usługi mediatora?

Zarówno rodzice jak i szkoła nie są obciążani kosztami pomocy mediatora asystującego podczas spotkań zespołów IEP. Fundusze na potrzeby szkoleń dla mediatorów i wspierania programu, w tym – w niektórych przypadkach – zwrot kosztów dojazdu, zapewnione są przez granty udzielane Gminnemu Ośrodkowi Mediacji Stanu Meryland [Community Mediation Maryland] przez Stanowe Biuro Mediacji Sądowej i Rozwiązywania Konfliktów [State Judiciary's Mediation and Conflict Resolution Office], zgodnie z instrukcją Honorowego Sędziego Najwyższego, Roberta M. Bell'a, przy Sądzie Apelacyjnym Stanu Meryland [Maryland Court of Appeals] oraz przez Wydział Nauczania Specjalnego/Służby Wczesnej Interwencji Stanu Meryland [Maryland State Department of Education's Division of Special Education/Early Intervention Services], przez Carol Ann Baglin, Ed.D. [doktor nauk edukacyjnych], Stanowy Wicekurator Oświaty [Assistant State Superintendent].

8. Które instytucje publiczne oferują rodzicom i pracownikom szkoły spotkania mediatorskie?

Poniżej podano wykaz instytucji publicznych oferujących rodzicom i pracownikom szkoły spotkania mediatorskie w roku szkolnym 2007-2008:

- Publiczne Szkoły Hrabstwa Anne Arundel
- Publiczne Szkoły Hrabstwa Baltimore

- Publiczne Szkoły Hrabstwa Cecil
- Rada Edukacji Hrabstwa Dorchester
- Publiczne Szkoły Hrabstwa Frederick Howard
- Publiczne Szkoły Hrabstwa Montgomery
- Publiczne Szkoły Hrabstwa Prince George
- Publiczne Szkoły Hrabstwa St. Mary
- Publiczne Szkoły Hrabstwa Washington

Mediatorzy i ich usługi zapewniane są poprzez współpracę pracowników i wolontariuszy następujących Gminnych Ośrodków Rozwiązywania Konfliktów [Community Conflict Resolution Centers]: *Ośrodek Rozwiązywania Konfliktów Anne Arundel [Anne Arundel Conflict Resolution Center]*, *Gminny Ośrodek Mediacji Hrabstwa Charles [Charles County Community Mediation Center]*, *Gminny Ośrodek Mediacji Mid-Shore [Mid-Shore Community Mediation Center]*, *Gminny Ośrodek Mediacji Hrabstwa Washington [Washington County Community Mediation Center]*, *Ośrodek Rozwiązywania Konfliktów Hrabstwa Montgomery [Conflict Resolution Center of Montgomery County]*, *Gminny Ośrodek Mediacyjny Upper Shore [Community Mediation, Upper Shore, Inc.]*, *Centrum Rozwiązywania Konfliktów Salisbury [Center for Conflict Resolution, Inc., Salisbury]*, *Kooperacja na rzecz Mediacji i Rozwiązywania Konfliktów Hrabstwa Prince George [Prince George's County Mediation and Conflict Resolution Collaborative]*, *Centrum Mediacji Hrabstwa ST. Mary [Community Mediation Center of St. Mary's Country]* oraz pracownicy *Gminnego Ośrodka Mediacji Stanu Meryland [Community Mediation Maryland]*, zgodnie z instrukcją dr. Loriga Charkoudian'a, dyrektora wykonawczego.

9. Do kogo należy kierować prośbę o przyznanie spotkań mediatorskich zespołu IEP na rzecz dziecka?

Szkoły oferujące spotkania mediatorskie zindywidualizowały proces wnioskowania o przyznanie spotkań mediatorskich. Zaleca się, aby w celu uzyskania informacji na temat sposobu wnioskowania o przyznanie spotkań mediatorskich kontaktować się z Biurem Dyrektora ds. Nauczania Specjalnego [Office of the Director of Special Education] w szkole odpowiedzialnej za program nauczania ucznia lub z Gminnym Ośrodkiem Mediacji Stanu Meryland [Community Mediation Maryland] (410-553-0206, 888-826-2262).

10. Do kogo należy się zwrócić, jeżeli moja szkoła nie oferuje spotkań mediatorskich zespołu IEP?

Jeżeli chciałbyś, aby twoja szkoła oferowała mediatorskie spotkania zespołu IEP, powinieneś skontaktować się z Dyrektorem ds. Nauczania Specjalnego w szkole lokalnej. Departament Oświaty Stanu Meryland [The Maryland State Department of Education] oraz z Gminnym Ośrodkiem Mediacji Stanu Meryland [Community Mediation Maryland] zobowiązane są do wprowadzenia takich usług we wszystkich szkołach, które są zainteresowane świadczeniem takich usług na rzecz rodziców uczniów niepełnosprawnych i pracowników szkoły. Dostępność tych usług zależy od ilości wykwalifikowanych mediatorów oraz potencjału Gminnego Ośrodka Mediacji Stanu Meryland i każdego Ośrodka Rozwiązywania Konfliktów.

Należy pamiętać o tym, że spotkania mediatorskie IEP są takie same, jak inne spotkania zespołu IEP. Istnieją takie same oczekiwania dotyczące pozostawiania w zgodzie z przepisami

prawa oraz z innymi wymaganiami dotyczącymi procesu IEP w stanie Meryland. Jedyną znaczącą różnicę stanowi obecność mediatora.

MSDE składa swoje podziękowania Departamentowi Edukacji Publicznej Stanu Północnej Karoliny, Wydziałowi ds. Nauczania Dzieci Wyjątkowych [North Carolina Department of Public Instruction, Exceptional Children Division] oraz Konsorcjum na Rzecz Właściwego Rozwiązywania Sporów w Zakresie Nauczania Specjalnego [Consortium for Appropriate Dispute Resolution in Special Education (CADRE)] za pomoc w przygotowaniu niniejszego dokumentu.

Niniejszy dokument został opracowany i wydany przez Wydział Nauczania Specjalnego/Służb Wczesnej Interwencji, grant nr HO27A060035A, na mocy ustawy IDEA, Część B, ufundowany przez Amerykański Departament Oświaty, Biuro Nauczania Specjalnego i Usług z Zakresu Resocjalizacji. Wydział Nauczania Specjalnego/Służb Wczesnej Interwencji otrzymuje fundusze z Biura ds. Programów Nauczania Specjalnego, Biura Nauczania Specjalnego i Usług z Zakresu Resocjalizacji Amerykańskiego Departamentu Oświaty. Niniejsze informacje nie są objęte prawami autorskimi. Czytelnicy mogą kopiować i przekazywać niniejszy dokument. Prosimy jednak o zamieszczenie informacji o Wydziale Nauczania Specjalnego/Służb Wczesnej Interwencji, Departamentu Oświaty Stanu Maryland.

W kwestiach związanych z zatrudnieniem lub podczas udostępniania programów, Departament Oświaty Stanu Maryland nie dyskryminuje nikogo z uwagi na rasę, kolor skóry, płeć, wiek, pochodzenie, wyznawaną religię lub niesprawność. Wszelkie pytania związane z polityką Departamentu prosimy kierować do Oddziału Zapewnienia Prawa Słuszności i Stosowania Przepisów [Equity Assurance and Compliance Branch] (tel.: (410) 767-0433; faks: (410) 767-0431). Zgodnie z Ustawą o niepełnosprawnych [Americans with Disabilities Act (ADA)], niniejszy dokument może zostać udostępniony na wniosek w alternatywnych formatach. Prosimy o kontakt z Wydziałem Nauczania Specjalnego/Służb Wczesnej Interwencji, Departamentu Oświaty Stanu Maryland: tel.: (410) 767-0858; faks: (410) 333-1571.

Data dokumentu: 08/2007